

Statnett

Huseiernes innspill til Statnetts forslag om differensiering av industritariffen og nytt kapasitetsledd i transmisjonsnettet

Huseierne er en partipolitisk uavhengig forbrukerorganisasjon for landets boligeiere. Vi har 300.000 medlemmer, noe som utgjør over 10 prosent av alle landets husholdninger. I tillegg representerer vi også over 8000 sameier og frittstående borettslag. Medlemmene våre bor i leiligheter, rekkehus og eneboliger, og representerer bredden i den norske boligmassen. Vi vil bidra i utvikling av politikk som sikrer at vi kan opprettholde en boligmodell hvor folk flest har økonomisk mulighet til å eie og ta vare på sitt eget hjem.

Mye treffer husholdningene samtidig, og mange boligeiere sliter nå økonomisk. Årsaken er høy rente og kraftig vekst i andre bokostnader. Bokostnadene har steget mer enn lønningene og prisene ellers i samfunnet, og de syv siste årene har det blitt dobbelt så dyrt å eie og bo i egen bolig. En vanlig norsk husholdning vil i 2026 bruke 30 prosent av inntekten på bokostnader, viser Huseiernes bokostnadsindeks¹.

I slike tider er det ekstra viktig at vi sørger for en balansert byrdefordeling. Uansett brukergruppe, er det et felles mål at kraftsystemet utvikles på en måte som er kostnadseffektiv, rettferdig og forenlig med nasjonale energi- og klimamål. Huseierne vil derfor gi Statnett skryt for å sette industritariffen og en bedre byrdefordeling mellom brukergruppene på dagsorden. Grepene som foreslås gjennom omlegging av tariffsystemet, viser at Statnett har forståelse for at dagens skjevfordeling av nettkostnadene ikke er bærekraftig i årene som kommer med store re- og nyinvesteringer i nett.

Huseierne støtter derfor Statnetts forslag² til ny tariffmodell med differensiering av industritariffen og et nytt kapasitetsledd knyttet til maksimalt effektuttak. Det er rett og rimelig at de som utløser behov for mer nettkapasitet må betale selv, og ikke helt ukritisk kan fortsette å få rabatt. Det å skrote den faste industrirabatten på 50 prosent og heller erstatte den med en trinnvis og betinget rabatt basert på fleksibilitet, er et godt grep. En mer riktig og rettferdig kostnadsfordeling, er svært viktig for å hindre at alminnelig forsyning sitter igjen med hele regninga for nye nettkostnader.

Høye energikostnader truer enøk og smart strømbruk

Elektrisitet og strømmett inngår i det som anses som en samfunnskritisk infrastruktur, og strøm og nettleie er blant husholdningenes større utgiftsposter. Volatile strømpriser skaper utrygghet og gjør det stadig vanskeligere å forutsi energikostnadene fra måned til måned.

¹ <https://www.huseierne.no/globalassets/pdf/bokostnadsindeks/r28-2025-bokostnadsindeksen-for-norske-husholdninger-2024.pdf>

² <https://www.statnett.no/for-aktorer-i-kraftbransjen/horinger-og-konsultasjoner/ny-modell-for-statnetts-tariffer--oppfolging-av-konkrete-forslag/>

Mange opplever også at nettleien er blitt vanskeligere å forstå og dyrere etter innføring av kapasitetsledd, og sliter med å tilpasse seg. I tillegg har mange fått med seg at nettleien vil øke i årene som kommer, grunnet reinvesteringer og nyinvesteringer i nett. Summen av alt dette har skapt uro, misnøye og lite forutsigbarhet for forbrukerne, noe som igjen har ført til politiske løsninger som strømstøtte og Norgespris for å holde husholdningenes energikostnader nede. I tillegg har man siden 2021 hatt handlingsrom til å holde nettleien relativt stabil, selv med store nettinvesteringer. Grunnen er de høye inntektene til Statnett fra flaskehalsinntektene, som er med på å holde uttakstariffen nede. Deler av disse flaskehalsinntektene har også blitt utbetalt til nettselskap i form av støtte til kjøp av kraft til oppdekning av nettap. Tar man bort alt dette, ville husholdningenes strømregninger vært mye høyere enn de er i dag.

Huseierne ser av egne undersøkelser³ at strøm oppfattes som en uforutsigbar utgiftspost, siden strøm over flere år har vært den varen/tjenesten flest forbrukere har bekymret seg over – foran dagligvarer, offentlige avgifter og lånerenter. Siste oppdatering av befolkningsundersøkelsen utført av Opinion for Huseierne i oktober 2025, viser derimot at folks bekymring for prisen på strøm har falt 15 prosentpoeng siste året. Norgespris (og strømstøtte) er nok avgjørende faktorer her.

Husholdningene ønsker bedre omfordeling av statens merinntekter når strømprisene er høye, og trenger trygghet om at strømregningen ikke blir uhåndterbar. Høye energikostnader og dårlig råd gir mindre handlingsrom for vedlikehold og investeringer i viktige energiltak, noe som er bekymringsverdig siden energieffektivisering og smartere bruk av strømmen er noen av de mest treffsikre tiltakene for å redusere energibruk, lette presset på kraftsystemet og styrke husholdningenes økonomiske trygghet.

Nettleien kan være neste forbrukeropprør

På samme måte må også nettleiekostnadene være rettferdig fordelt. Vi står overfor store investeringer i strømmettet, og kun en mindre andel av investeringene blir finansiert via anleggsbidrag. Det betyr at den største delen av investeringene kommer inn i inntektsrammen, og dermed grunnlaget for beregning av nettleie. Betydelig kostnadsvekst i form av økte investeringer, spesielt i transmisjonsnett og regionalt distribusjonsnett, innebærer en enorm vekst i tillatt inntekt. Med dagens prisutvikling er det også blitt veldig mye dyrere å bygge nett enn for noen år tilbake, noe som også vil påvirke reguleringsmodellen og tillatt inntekt. For forbruker betyr dette i praksis at nettleien økes.

Statnetts egne prognoser⁴ viser at hvis de gjennomfører planlagte investeringer, vil vi se en utvikling fra dagens snitt på 2 øre/kWh til et nivå på oppunder 17 øre/kWh for uttak i fra transmisjonsnett innen 2035. Dette er en enorm utvikling og en økning vi aldri tidligere har sett. Nettleie hos Statnett koster i dag i snitt mellom 2 øre/kWh. Men det er viktig å påpeke at industrien betaler mindre enn dette og alminnelig forbruk mer. Produksjon ligger på 2,0 øre, industrien på 0,9 øre og alminnelig forbruk på 3,3 øre. Gitt et investeringsbehov på 20 milliarder kroner årlig som Statnett selv legger til grunn, vil industrien i 2035 ligge på 4,5 øre/kWh mens alminnelig forsyning vil ligge på 16,5 øre/kWh.

Hvis industrien fortsatt skal få rabatt på nettleien og betale halv pris som i dag, vil alminnelig forsyning altså bli ekstra hardt rammet når investeringene øker. Når noen får rabatt, må

³ Kilde: [Opinion for Huseierne](#), mai 2023, oktober 2024 og oktober 2025

⁴ [Skriftlig spørsmål fra Rikard Spets \(FrP\) til energiministeren. Dokument nr. 15:473 \(2025-2026\)](#)

andre betale mer. Og når kostnadene øker i den størrelsesordenen som Statnett skisserer, vil gapet mellom hva industrien og vanlige folk betaler bli stadig større for hvert år som går.

Kan ikke fortsette med dagens rabattsystem for industrien

Huseierne mener det skal foreligge særdeles gode argumenter og stilles strenge krav for at noen brukergrupper skal få rabatt på bekostning av andre brukergrupper. Huseierne minner om at alminnelig forbruk har en heller avtagende tendens, fremfor å etterspørre økt kapasitet. På den kapasitetskreven side har vi elektrifisering av bedrifter som skal gå fra olje og gass, ny industri med datasentre i front og økt produksjon – med spesielt stor økning av pumpekraftverk. Det bør være et stort paradoks for Statnett at de som bidrar mest i etterspørselen av ny kapasitet, kvalifiserer for industritariff med halv nettleie. Med andre ord bidrar de svært lite på inntektssiden. Et system der de som utløser mer nettkapasitet og investeringer får store rabatter, er ikke bærekraftig fremover.

Velkjente argumenter fra sterke industrikrefter er tappt konkurransekraft, industridød, utflugging og tap av arbeidsplasser. Disse argumentene bør ikke veie mer enn husholdningenes økonomiske evne og en rettferdig byrdefordeling i det grønne skiftet. Uten en omlegging av tariffstrukturen, vil alminnelig forbruk bli stående igjen som den store taperen. Husholdningene vil bli sittende igjen med den største delen av regningen, knyttet til kapasitetsutvidelser for alle kundegrupper. Uten en endring vil det gi ekstreme utslag på uttakstariffen og nettleien husholdningene betaler.

Smutthullene må tettes

Transmisjonsnettets vårt står foran betydelige investeringer i årene som kommer, og tilknytningskøene er allerede lange. I store deler av landet er det høyere etterspørsel enn det er tilgjengelig nettkapasitet, så plass som frigjøres vil raskt bli tatt i bruk av andre aktører. Derfor er det ikke lenger slik at kapasitet vil bli stående ubenyttet om eksempelvis eksisterende industri avviker virksomhet.

I tillegg finnes det i dag smutthull som lett kan utnyttes. Et datasenter kan for eksempel stikke av med ledig kapasitet etter at et nettselskap har bestemt behov og bygd ut. Da slipper datasenteret anleggsbidrag og får enkel tilgang på nett og industritariff med halv pris – på et gode som alminnelig forsyning betaler fullt ut for.

Den omsøkte kapasiteten i transmisjonsnettets gjelder i all hovedsak nye industriprosjekter og annet stort forbruk, ikke alminnelig forsyning. Som Huseierne har argumentert for tidligere, vil det være urimelig dersom alminnelig forsyning skal bære en økende andel av tariffkostnadene. Husholdningene kan ikke akseptere høyere nettleie som følge av investeringer som primært utløses av nye, store enkeltforbrukere.

Huseierne støtter endringer i industritariffen

Huseierne støtter derfor endringer i tariffstrukturen som gjør at den i større grad reflekterer de faktiske kostnadsdriverne i nettet, det at nettet må dimensjoneres for maksimalt effektuttak. Et kapasitetsledd synliggjør at høy topplast driver investeringsbehov og fremtidige kostnader, og er noe som husholdningene allerede må forholde seg til. Siden kostnadene og investeringene i transmisjonsnettets forventes å øke betydelig i årene fremover, og da særlig i transmisjonsnettets, er det nødvendig at også industritariffen gir tydelige signaler om at effektbruk og kapasitetsbeslag har en kostnad.

Huseierne mener at tariffene i transmisjonsnettet må være objektive og ikke-diskriminerende. Vi deler Statnetts vurdering av at økt tilbud av fleksibilitet kan redusere eller utsette behovet for nye investeringer, noe som kommer alle nettkunder til gode. Forutsetningen er at modellen utformes slik at den fremmer effektiv nettutnyttelse, sikrer likebehandling av alle forbrukere og bidrar til en rettferdig fordeling av kostnadene mellom ulike forbrukergrupper.

Alle nettkunder må få like muligheter

Huseierne er enig med Statnett om at vi må bort fra en modell hvor det gis en generell industrirabatt på 50 prosent. Selv om Statnetts forslag til ny industritariff er betydelig bedre enn dagens, ser ikke Huseierne noen god grunn til at det skal gis en generell rabatt på 20 prosent til kunder som ikke stiller med fleksibilitet. Tariffreduksjon og rabatt som ikke er knyttet til dokumentert nettmessig nytte, er ikke forenelig med prinsippet om rettferdig og kostnadsriktig fordeling – siden øvrige forbrukere må dekke en større andel av kostnadene.

Huseierne synes det er fint at avkortningen reduseres fra 50 til 20 prosent, men mener altså at denne rabatten ikke bør eksistere hvis man ikke ønsker å forholde seg til kravene i den nye tariffmodellen. For de som møter de nye kravene, eller deler av dem, vil industriavkortningen ende på 30, 40 eller 50 prosent. Det er positivt at det nå stilles krav for å få rabatt, slik at flere bidrar mer på inntektssiden. Likevel vil ikke det alene løse problemstillingene knyttet til likebehandling og en rettferdig kostnadsfordeling.

Uavhengig av kundegruppe, må derfor eventuelle rabatter være knyttet til dokumentert fleksibilitet som bidrar til bedre utnyttelse av nettet og reduserte kostnader i systemet. Så dersom fleksibilitet skal belønnes gjennom tariffen, bør det ikke gjøres forskjell på om den kommer fra en stor industriaktør eller av mange sluttkunder aggregert gjennom nettet. Betydelig fleksibilitet kan også mobiliseres gjennom aggregatortjenester, styring av elbillading og oppvarming, lokal lagring og andre løsninger i distribusjonsnettet. Alminnelig forsyning må også kvalifisere for rabatt og reduksjon når fleksibilitet kan dokumenteres, hvis ikke vil alminnelig forsyning fremdeles subsidiere industrien.

Kort oppsummert mener Huseierne at:

- det er viktig at Statnett får vedtatt ny tariffmodell så raskt som mulig.
- det bør være en likebehandling av industri og alminnelig forsyning.
- alminnelig forsyning ikke kan bære en økende andel av kostnadene når kapasitetsveksten i hovedsak drives av nye, store industriprosjekter.
- foreslått endring med differensiering av industritariffen og nytt kapasitetsledd knyttet til maksimalt effektuttak, er et steg i riktig retning mot en mer rettferdig tariffing.
- dagens nettleierabatt på 50 prosent for industrien må skrotes snarest.
- det ikke skal gis noen rabatt uten at dette kan knyttes til dokumentert fleksibilitet.
- aggregert fleksibilitet i alminnelig forsyning/distribusjonsnett må også gi tariff-rabatt.

Oslo, 6. mars 2026

Linda Ørstavik Öberg
Energipolitisk rådgiver

Morten Andreas Meyer
Generalsekretær